

ONDER ÉÉN DAK OF OP ÉÉN DOMEIN

SAMEN WONEN, SAMEN WERKEN

EEN HUIS, DAT IS EEN PLEK VOOR ONSZELF, EN BIJ UITBREIDING: ONS GEZIN.
MAAR HET KAN OOK ANDERS: GEZELLIGER, SOCIALER. DEZE MENSEN LEVEN 24/7 SAMEN,
MET FAMILIE, MET VRIENDEN, OF MET MENSEN MET EEN BEPERKING.

TEKST: SANDRINE WARSZACKI EN MARJORIE BLOMME. FOTO'S: FRÉDÉRIC RAEVENS.

LEVEN & WERKEN IN
EEN OUDE FABRIEK

VIER GENERATIES
OP ÉÉN DOMEIN

ZORG DRAGEN
VOOR ELKAAR

BROERS EN ARCHITECTEN **PIERRE EN PABLO LHOAS** KOCHTEN EEN OUDE HOEDENFABRIEK IN BRUSSEL EN RENOVEERDEN HET PAND. NU WONEN ÉN WERKEN ER MENSEN VAN ALLE LEEFTIJDEN.

Pierre is blij dat hij nooit in de file hoeft. "Ik vind het een enorm voordeel dat mijn kantoor en mijn appartement in hetzelfde gebouw zitten. Heel makkelijk. Als je kantoren en woningen in één gebouw onderbrengt, is er altijd afwisseling. Door de week komen de werknemers in de tuin eten; in het weekend is die het domein van de gezinnen. Leeg is het er nooit. Omdat de appartementen geen eigen terras hebben, is de tuin ook een echte ontmoetingsplaats. Zo hebben we er ook al het nieuwe jaar ingeluid. Iedereen houdt zijn eigen feestje, maar tegen middernacht zakken we allemaal af naar de tuin voor de apotheose!"

Zijn broer Pablo, die in het gebouw werkt, is al even enthousiast: "Dit soort projecten maakt de stad een stuk leefbaarder. De bevolking neemt nu eenmaal toe in Brussel en dan moet je gaan zoeken naar minder individualistische woonvormen, zelfs al zijn we dat hier niet zo gewend. Zo'n gebouw moet dan niet alleen multifunctioneel zijn, er moet ook een goede sociale mix zijn. Er zijn hier appartementen van 120 m² tot 350 m², dus wonen er ook allerlei gezinnen, grote en kleine, van

de meest uiteenlopende origines."

Pascale, Jeanna en Line zijn buurvrouwen, vriendinnen en collega's. Een paar jaar geleden begonnen ze samen 'Les Filles', een traiteurzaak met gastentafel in het gebouw achter het pand. Een hele sprong, als je bedenkt dat de ene danseres is, de andere zangeres, en de derde chef. **Line:** "Een van de bazen van reclamebureau Base Design hier in het gebouw vroeg me of ik een lunch kon klaarmaken voor hun werknemers. Elke dag trok ik met mijn pannen naar het bureau, dat op dezelfde verdieping ligt als mijn appartement. Rond die tijd volgden Pascale en Jeanna kookles bij mij, en ze stelden voor om me te helpen. Ze kregen de smaak te pakken en zo kwamen we op het idee om een zaakje te beginnen. Het is dus gewoon gekomen doordat we allemaal in hetzelfde gebouw wonen! De samenwerking verloopt fantastisch: we leren allemaal van elkaar. We springen regelmatig bij elkaar binnen, maar respecteren elkaars privacy ook. We doen dingen voor elkaar, zoals carpooling om de kinderen naar school te brengen, we lenen elkaar babyfoons... Je vindt hier het multiculturele van de grootstad terug, maar de manier waarop de bewoners met elkaar omgaan, heeft meer de sfeer van het platteland. Wij combineren het beste van twee werelden."

www.lhoas-lhoas.com, www.lesfillesplaisirsculinaires.be

PIERRE
"OP OUDJAAR
HEEFT ELK GEZIN
ZIJN FEESTJE.
MAAR OM
MIDDERNACHT
VERZAMELEN
WE IN DE TUIN
OM SAMEN
HET NIEUWE
JAAR IN
TE LUIDEN"

CO-HOUSING VOOR JONGEREN

Ben je op zoek naar een toffe, betaalbare woonplaats die je deelt met anderen? Of heb je zelf een woning, maar is die te groot voor jou alleen en zoek je huisgenoten?

Kijk dan op www.deeljehuis.be

BOUW JE EIGEN LUCHTKASTEEL

Jullie hebben een prachtige locatie gevonden voor een samenwoonproject, maar de nood aan professioneel advies voor een gigantische verbouwing is hoog? Je hebt een groep enthousiastelingen verzameld, maar krijgt de neuzen niet in één richting? Jullie zien door de bomen het juridische bos niet meer? Geen paniek, er is hulp in zicht.

Het **Luchtkasteelfonds**, beheerd door de Koning Boudewijnstichting, wil groepen die aan de slag gaan met het 'nieuwe' wonen ondersteunen door het uitreiken van adviescheques: die geven recht op (gedeeltelijk) terugbetaald advies van experts.

Je groep doet een aanvraag, en als die wordt aanvaard, krijg je professioneel advies. Daarvan wordt drie kwart terugbetaald met een maximum van € 225/cheque. De adviezen die je kreeg, deel je weer met andere geïnteresseerden.

www.samenhuizen.be

DE KINDEREN VAN **MOUCKY** EN **DADDY** BOUWDEN HUN HUIZEN NAAST ELKAAR, OP DE GROND VAN HUN OUDERS. EN DAARMEE WAREN ZE REGELRECHTE TRENDSETTERS.

"Mijn man was architect en hij droomde ervan onze zeven kinderen dicht bij ons te houden", vertelt **Moucky** van 88. "Wij hebben deze grond geërfd; het terrein is al 600 jaar in de familie. Mijn man gaf elk kind een bouwplan en grond. De mensen in onze omgeving hadden zo hun twijfels; volgens hen zouden we nooit allemaal met elkaar kunnen opschieten. Intussen hebben vier van mijn kinderen én mijn kleinzoon Kwinten hier een huis gebouwd. En ik ben nog elke dag dankbaar dat ik hier tussen hen mag wonen." Elke zondag is het aperitief bij Moucky thuis. "Wie wil, is welkom. We doen graag van alles voor elkaar: we wisselen kranten uit, en als één gezin op vakantie gaat, houden de anderen de tuin bij. Maar we zitten nooit té dicht op elkaars huid. Ik denk dat het zo goed gaat omdat we onze kinderen familiegeest en respect voor elkaar hebben bijgebracht.

Mijn man en ik trokken in 1948 naar Congo. Zes van onze kinderen zijn er geboren. Na de onafhankelijkheid in 1960 zijn we moeten vluchten en opnieuw begonnen. Maar zo is de familie wel hechter geworden dan ooit. Op 7 juli 1970, op de

dag af tien jaar nadat de kinderen naar België waren gekomen, zijn we in ons grote huis getrokken."

Een generatie later en een huis verder, vertelt haar zoon **Paul**: "We zijn meer dan broers en zussen, we zijn ook vrienden! Het is heel belangrijk dat je over alles kunt praten. Als je je problemen niet uitspreekt, groeien ze alleen maar. Maar je moet elkaars privacy wel respecteren. Er zijn geen heggen tussen de tuinen en dat is fijn, want het is net of we in een groot park wonen. Maar we weten ook allemaal perfect waar de grenzen liggen."

Buurman **Kwinten**, de neef van Paul, voegt eraan toe: "We leven hier in een paradijsje, en ik ben er trots op dat we dat allemaal samen bereikt hebben. We zijn niet bang om onze handen vuil te maken. Mijn grootvader had een aanleunwoning gebouwd voor zijn oude dag, en de meeste kinderen hebben daar gewoond terwijl ze hun eigen huis aan het bouwen waren; mijn ouders waren de eerste. Mijn moeder heeft haar huis zelfs met haar eigen handen gebouwd. Toen we klein waren, moesten we, als we straf kregen, bakstenen schoonmaken. Dat is nog eens wat anders dan geen tv mogen kijken..."

En wat vindt de vierde generatie ervan? "Wij hoeven niet in de auto te stappen om bij granny op bezoek te gaan. We nemen gewoon het weggetje achterom, door de struiken", glundert de negenjarige Lea, de dochter van Kwinten.

MOUCKY
"WE WISSELEN
KRANTEN UIT,
VERZORGEN
ELKAARS TUIN
ALS IEMAND MET
VAKANTIE IS,
MAAR
ZITTEN NOOIT
TÉ DICHT
OP ELKAARS
HUID"

JONG EN OUD ONDER 1 DAK

• In 2020 zal bijna 1 op de 5 Belgen ouder zijn dan 65. Geen wonder dat er naar alternatieve oplossingen gezocht wordt naast de klassieke bejaardentehuizen. Zo is er **kangoeroewonen**, waarbij een 65-plusser een deel van zijn huis verhuurt aan een jong gezin. Vaak blijft de eigenaar beneden wonen en huren de jongere mensen de bovenverdieping.

• Verder is er het **intergenerationeel samenwonen**, waarbij een oudere persoon of een ouder koppel een kamer in huis verhuurt aan een student, die dan ook toegang krijgt tot de gemeenschappelijke ruimtes. Een win-winsituatie: de student krijgt een kot voor een schappelijke prijs en de oudere verhuurder heeft gezelschap in huis.

De vereniging '1 toit 2 âges' startte er mee in Brussel, en intussen zijn er al heel wat succesvolle 'koppels' gevormd.

• Verder wil de Belgische overheid het **opnemen van ouderen in het gezin stimuleren**. Wie een (schoon)ouder, grootouder, broer of zus van 65 jaar of ouder ten laste neemt, moet minder belastingen betalen. Concreet betekent dat een verhoging van de belasting-vrije som met € 2.790 (voor aanslagjaar 2012). Voor een gehandicapte 65-plusser zelfs het dubbele (€ 5.580 voor aanslagjaar 2012).

Meer info op www.dezilverensleutel.be,
www.1toit2ages.be en www.minfin.fgov.be

VERBORGEN TUSSEN DE GROENE VELDEN VAN MERKSPLAS, IN DE STILLE NOORDERKEMPEN, LIGT **WIDAR**, EEN UNIEK WOONPROJECT WAARBIJ MENSEN MET EEN MENTALE EN FYSIEKE BEPERKING SAMENWONEN MET BEGELEIDERS EN HUN GEZINNEN.

"In Widar heeft elk gezin zijn eigen huis", zegt bezieler **Jan Borgs**. "Daar wonen professionele begeleiders en hun kinderen samen met mensen die een mentale of fysieke beperking hebben. Overdag komt er ook hulp van buitenaf."

De bedoeling van Widar is om mensen die zorg vragen, een thuis met een echte gezinsstructuur te geven. "We willen bewoners een zo normaal mogelijk leven bieden: tussen kinderen, waar ze kunnen werken in de bakkerij of de weverij, en waar er plaats is voor cultuur. Het is ook de bedoeling dat ze lange tijd bij een familie blijven wonen."

Jan woont hier al meer dan dertig jaar. Zijn kinderen zijn hier opgegroeid en konden een onbezorgde en bijna idyllische jeugd beleven. Zijn dochter **Rosalinde** heeft daar mooie herinneringen aan: "Als kind kon ik me hier uitleven. De mensen die bij ons inwoonden, waren ook echt deel van ons gezin."

Jan heeft in al die tijd vele bewoners zien komen en gaan. Erna woont er al vijftwintig jaar, samen met haar man Dirk en hun kinderen. "Het is perfect combineerbaar met een gezin: je bent altijd thuis en het samenleven is een absolute meerwaarde voor je kinderen."

Widar is een dorp op zich: met een eigen bakkerij, een weverij, een grote moestuin en dieren die heel af en toe geslacht worden. De bewoners proberen zo veel mogelijk in harmonie met elkaar en met de natuur te leven. **Erna**: "Er zijn zeker moeilijke momenten. Maar dat proberen we te compenseren met één vrije dag per week - soms zelfs twee. Alleen is het 's avonds soms vervelend als ik weg wil gaan, dat ik om negen uur thuis moet zijn, om voor de bewoners te zorgen."

Rosalinde: "Tijdens mijn puberteit vond ik dit leven echt moeilijk: ik wilde maar één ding en dat was normaal zijn. En de plek waar ik opgroeide, was dat natuurlijk niet (*lacht*), maar dat heeft maar enkele jaren geduurd."

Zoals in elk gezin, worden er in de huizen van Widar afspraken gemaakt. Zo heeft elk gezin zijn eigen appartement in het huis zelf. En er zijn wekelijkse vergaderingen waarin het pedagogisch plan besproken wordt, praktische afspraken gemaakt worden en het project inhoudelijk doorgelicht wordt. "Afspraken zijn broodnodig", zegt Jan. "Anders is het chaos en zou er geen regelmaat zijn. Er zijn natuurlijk altijd periodes waarin het wat chaotischer is dan anders: meteen

FRANÇOIS
"IK HEB HIER
EEN LEVEN
GEKREGEN
WAARVAN IK
THUIS
ALLEEN MAAR
HAD KUNNEN
DROMEN"

na de zomervakantie, bij de overgang van de zomer naar de winter. Dan zijn er ook bij de bewoners onderling wrijvingen. Die overgang duurt tot Kerstmis. Daarna zijn we weer aan elkaar gewend." Maar over het algemeen prijzen de bewoners zich gelukkig. **François**, een van de gehandicapte bewoners die al 22 jaar in Widar woont: "Ik heb hier een leven gekregen waar ik thuis, bij mijn ouders, alleen maar van kon dromen. Ik ben Jan oneindig dankbaar daarvoor." "Samenwonen is altijd zoeken naar compromissen", zegt Jan. "Maar ik ben nog altijd blij dat ik voor deze woonvorm heb gekozen. Mijn leven is zinvol geweest."

www.widar.be